

افندیزك كيم اولديغنى بك اعلا بيليرلردى ، كندى اولادلىرى طائيد . قلى قدر او حضرتك رسول الحق اولديغنى ده بيليرلردى . بونكه رار اونك رسالتو تصديق ايتديلر . بونكون عالم خرستايينده دين اسلامك شوكت و قدرتى اك اي طائيانلر ، تقدير ليدنلر شهبه سزكه ميسورلردر . فقط اسكى ديك قفالى اجباركي اسلامك خصم جانى كسيلن ينه بونلردر ، كندى ملتريينك ، دينداشليرينك احوال روحيه سنى حقيله بيلدكلى جهتله اونلرك آراسينده فداكار و حقكو بهيئت متخلقه اسلاميه نك موجود بولونماسندن تيزه بولر . علوم و فنون رقى ايتدكجه عالم عيسويت تدب ايدور . بي نهايه فرقه لره آريلوب يكديگرى تكفير ايدور . متفكرى ايسه همان يارى يارى به خرستايانلره و داع ايلشلردر . بونلرك صور دقلرى سؤالره جواب ويره بيله چك هيج بر ريس روحانى ، هيج بر باباس يوقدر . بونلر آرادقلرى حقايقى كلبا جيلر عندنده اصلا بولامايورلر . فقط علمائى اسلام بوطالب حقيقت ذواته هر وقت عقل و حكيمته موافق جواب ويره بيله چكلى ميسورلر بك اعلا بيليرلر . ايشته تلاشك اصل سببى بودر .

عقليوندن (م . م ماغدا سريان) نامده بر ذات شيقاغو شهرنده انتشار ايدن (جريده عقليه = The Rationalist) ده خرستايان باباسلرينه خطاباً ده بتلى بر بند اشتر ايتمشدر . مومى اليه دييوركه :

« حريت فكرية و كلاميه ي هر كسه — كرك اهل ايماندن اولسون ، كرك اولسون — بخش ايدن بر عقیده ، بر دين بكا سويله بيليريسكز ؟ حتى موحدين خرستاييه نك بيله (شيودور باركر) دن دست اخوتى دريغ ايتدكلى . (يرسون ناماس) ي كر سيدن اينديروب طرد ايتدكلى طوغرى دكلى در ؟ (دويغ) اعتزال بيله انهام اولدوق محكمه به سوروكه عدىمى ؟ « ميشوديست » مذهبه ميسوب بولان (ناماس) كلباسدن طرد و اخراج اولمىمى ؟ اعتزال و ارتداد محكمه لرى هنوز بر طرف ايدلمىمى ؟ بيم دعوايه قارشى كوستره بيله . چككز اك وى دليل لايمد پروتستان مذهبندن آنجق برينك سر بستی ادباني بخش ايتديكي ، ياخود ايتكده بولنديغنى كوسترمكدن عبارت اولدجقدر . هله بى ده قولايجه مغلوب ايتك ايتسترسكز ، علميه ده قوتلى بر دليل كتيرمه كزى سزه توصيه ايديمكه او ، حريت وجدانيه يى ناطق (!) اولق اوزره كتب مقدسه كرك آيتلرنددر : « اينانيمان محكوم اولدجقدر . » بيله حكيمى حاوى بردين عجباً حريت شخصيه به حرمت ايدم بيليرى ؟ بيله بردين حتى اخلافرورده اولو بيليرى ؟ عجباً وجدان اوزرنده جبرو تضييق اجرا ايدن بردينده اخلاق بوله بيليرى ؟ سزه ايتكده بو آيت علاوه كاذبه دندر ، ديه چككز . احواله بوساخته آيت « مقدس كتابكز » ده نه ايجون طور يور ؟ ايشته سن ، سن دييورم اى ميستر واعظ حريت ، بوجله يى كلبسانك كر سيستند بولان « مقدس كتابكز » دن

سيلوب طى ايتديكمزى ؟ سزك بو « مقدس » كتابكز كه سببى « مقدس » اولديغنى بيله مدين عوام ناسك حالى نه اولدجقدر ؟ سزك « مقدس » تعبير ايتديكمز كتابك بر جوق « غير مقدس » جلهرى ده حاوى بولنديغنى جهتله اونك « مقدسلى » صرف سزك اجتهاد كزه مستند بر تصور دن عبارت دكيدر ؟ سزك « الهك كلامى » تعبير ايتديكمز كتابك سزك اجتهاد كزه مستند بر تصور دن باشقه بر شى اولو بيليرى ؟ يوقسه سزك « الهك كلامى » ديه تعبير ايتديكمز آيات انجيليه و توراييه يالكر سزك فكر كزجه « مقدس » عد ايدلن قسملردن مى عبارتدر ؟ ايمدى سزك كندى فكر كزى « الهك كلامى » با عاومر ميسكز ؟

وجوب طاعت امرا ايشته بوكى خصوصلرده در . كور ميسور ميسكز ؟ بعض اشخاصى ولايت عامه امهابى اولان امرا دكل ، پدر واقربا بيله — بر مصلحت شرعيه به — بناء تكرار اولمكدن و حتى اطبانك كوستره چكلى لزوم مى اوزرينه — كه ينه بر مصلحت شرعيه در — بوسبوتون تزوجدن منع ايدم بيليرلر . بر پدر اقتضاسنه كوره و — مشورت طريقه — اوغلنك زوجه سنى تطليق ايتمه سنى بيله امر ايدم بيلير . و ايجاب خاله كوره مأمور اولان شخصكده بو امر لرى ، نهيلرى حسن تلقى ايدم رك اطاعت ايتمه سنى واجب و ياخود مندوب اولور . اولوالامر در ديه رك ولايت عامه امهابى اولمايان بوكى كيمسه لرا ايجون ده بوتون جائز انده صورت مطلقه ده تحريم حلال و نسخ سنن صلاحيتنى ويرير ميسكز ؟ البته ويرميسكز . حال بوكه بر آرز دوشونسه كز بونلرده اولوالامر در . و كنديلرينه اطاعت — يرينه كوره — واجب و يا مندوبدر . هر حالده عياناً ظاهر در كه بوكى او امر و نواهى بعضاً مصلحت شرعيه ضمنتند و اشخاص معينه حقنده نافذ اولاييلير . يوقسه — بحمد الله بوكره سزكده لسانكز دن صادر اولديغنى اوزره — تعدد زوجاتك لذاته جوازي شرع منزله صريح ايكن آنى لذاته ممنوع قيلمق ، آنى بر قانون ايله صورت عموميه ده اساسندن قالديرمق ممكن اولورمى ؟ بوكا هيج بر مؤمن قائل اولاييليرمى ؟ باخصوص فرنكلر بو حكم شرعى به اعتراض ايدور ، بكنميسور ديه اونلره موافقت قصديله بويله بر قانونه طرفدارلق ايتك شرعك تحسین ايتديكى تقييح ايتك ديلمك دكيدر ؟

اصل علمى مناظره ايشته بو ساحه ده در . ايديلن اعتراضلره جواب ويرملى . و غير وارد اولدقلرى اثبات ايتملى . يوقسه صورديغمز سؤالره هيج التفات ايتيوب ده يالكر بى تجهيل ايله ، بكا اسناد تعصب ايله قناعت ايتك اثر عجزدر .

اوزايه اوزايه آرتق قاباق طادى ويرمكه باشلايان بو مناظره به مساعدده كزله بوراده ختام ويرمك ايتيورم . آرتق فرارديكمز ، هزيمت ديكمز ، نه ديرسه كز ديكمز . برنجى و اوچنجى مقالهم ايله بوسوك جوابمده ذات عاليلرينه توجه ايدن اسله يى حل ايدنجيه قدر بردها شرف مخاطبه كزله ذوقياب اولمق دن فراغت ايله ديكمى عرض ايلرم .

احمد نعيم

مَقَالَات

انكلازده انتشار دين اسلام

۲

لوندرده دين ميين اسلامى نشر ايله اشتغال ايدن هيئت محترمه اسلاميه خرستيان ميسورلك عالمى عظيم دهشتلره القا ايتمشدر . نالوپرستان قديمى تشكيل ايدن اجبار وره ايين ، حضرت محمد صلى الله عليه وسلم

عجبا « سہا آلتندہ عیسیٰ المسیح ک اسمندن ماعدا انساہلرک نجاتہ واسطہ اولہجق بشقہ بر اسم بولندیغنی » ادا ایدن بوآیتدہ « کتاب مقدس » ک غیر مقدس اقسامندیمدر ؟ عجبا عیساک « بدن اول کلنلرک کافہ سی اشقا وخرسز ایدیلر » سوزی دہ کتابکزک او « مقدس » آیتلری ایچندہ اخذ موقع ایتمش غیرمقدس انضمامات کاذبہ دیمدر ؟

شونودہ جامعلرکزہ لطفاً بیان و شرح ایدرمیسکز : الہی ولا یخطی اولان بر دین نصل اولوبدہ تخالف و تناقضی تجویز ایدہ بیلیر ؟ لطفاً بو نقطہ بی آیقجہ توضیح ایدیکز . بو لطفی تنزلاً بی دریع بیوردیفکز تقدیردہ شونودہ اونوقامکزی رجا ایدرم : حیات اخلاقیہ نک مطلقا حریت فکریہ بہ مستندبولندیغنی او « مقدس » کتابکزک « مقدس » آیتلرندن برنی کویستکز . ہمدہ اغفال ویا تہدید ایلہ دینککزک حریت وجدانیہ بہ رعایتکار اولہیلہ جکنہ دائر فکر خصوصیککزک نہ مرکزودہ بولندیغنی لطفاً ایضاح ایدرمیسکز ؟ عجبا حریت وجدانیہ مفقود اولور ایسہ اخلاق موجودتی قابلیدر ؟ بن ، معصوم قادینلری « بویوجی » بہانہ سیلہ آسان ، حکمای جانیلر کی احراق ایدن ، بتون مؤسسات و حکومتان زیادہ قان دوکش اولان بر دینہ اعلان حرب ایدرکن سزدن بری منبرندن ہم ایچون یلدرکمنہ نشان آتیور . دیمش ایدی ! سوزمی بو ؟ مع مافیہ دینککزک ایشامش اولدیغی بتون بو جنایتلری عنو و نسیان ایدہ بیلیم . آتجق حریت عقلیہ بی منع و اخلاق تحت اسارتدہ بولندیرمہ کزی عنو ایدہ ہم .

(میسٹر مانفاسریان) ک پاپاسلرہ ، رؤسای خرسنیانیہ بہ خطا باشودرین سؤللری بالطبع جوابسز قالہ جقدر . خواجہ کمال الدین حضرتلری ایسہ عقل وطبیعتہ کلیاً ضد اولان کایسانک ، خرسنیانانندن بزار اولہرق آوارہ قالان عقلیونک امدادینہ یتشہرک بتون مشکلاتی حل وفصل ایدیور . عقل ایلہ دین ہر ایکسی اللہک عطایاسندندر . بویکی عطیۃ الہیہ متحداً انسانک تعالیٰ اخلاقیسنی تأمین وطمین ایدرلر . دین ایلہ عقل سلیم آراسندہ تضاد و تناقض یوقدر . تعالیٰ منع یاخود عقلی تحت اسارتہ آلاں بردین البتہ اسرار واساطیر قمللری اوزرینہ بنا اولمشددر . عقل و محاکمہ دن تحاشی ایدن بردین ناصیل انسانلرک معلمی ، مریشی اولہ بیلیر . خواجہ کمال الدین حضرتلری راسیونالیستلرہ ، یعنی عقلیونہ دیورکہ :

« سز تمامیلہ حقلیسکز . بوقدر ادیان و مذہاب مختلفہ نک ہینک حق اولمایہ جنی درکار ایکن دوغری دین نہ ایلہ و ناصل بولہ بیلیر ؟ بشقہ دین واسطہ سیلہ ؟ خایر اونچکدہ اولماز . هیچ بردین کندیسنک جبر و تضیق ایلہ طوغروغنی قبول ایتدیرمہ . حق دینک تفریق و تبیینی آتجق عقل واسطہ سیلہ ممکن اولہ بیلیر . عقل ایسہ تمامیلہ برست براقدمازسہ حقیقی اصلا بولہماز ، اخلاق حسنہ بی تشخیص و تمیز ایدہ ہر . انسان دوشونوب عا کہہ ایتمزسہ ، عقلی ایلہ حسن و قبحی آراشدیروب تدقیق ایتمزسہ ، عقلی باطلدن ، حسنی قیعدن نہ ایلہ تفریق ایدہ بیلیر ؟ عقلی ، ضعیفی ، بصیرتی ایشلتوب استعمال ایچنہ آدم اللہ قارشی ناکورددر .

« قرآن کریم یوز الی بوقدر آباتی ایلہ عقل و حکمتی امر ایدیور . اہل عقلی مکباً علی وجہہ اہدی امن یتشی سویا علی صراط مستقیم . قل ہوالذی انشا کم وجعل لکم السمع والابصار والانیۃ قلیلاً ما تشکرون »

ایشتہ ہیئت ناشرۃ اسلامیہ ، بوصورتلہ خرسنیانیلغہ ووداع ایدوب آوارہ قالان عقلیون ایلہ سائر ارباب تفکری ارشاد وطریق ہدایتہ مظہریتلری حقندہ رہبراک وظیفہ سنی ایفا ایدیور .

خرستیانلق ، حقیقۃً ایچندن چیقیماز بریولہ صامشددر . بونلرک اساس دینلری ہب « ذنوب اصلہ » دیدکلری بر فکر باطلدن عبارتدر . بونلرجہ انسان کناہ ایلہ یازادلش ، کناہ ایلہ تولدایتشددر . ہرہ یابارسہ جہنمہ محکوم ایمش ! فطرتندہ ، جبلتندہ کی کناہ لکہ سنی آتجق بری و معصوم قان تطہیر ایدہ بیلیمش ! بوقان دخی صلیب اوزرندہ یسوع ک یارملرندن آقان قان طامہ لرندن عبارت ایمش ! بوکا ایناعایان کیمسہ ایدیآ نار جہنمدہ یانا جق ایمش !

حالیو کہ دین اسلام قطعاً بوعقیدہ بہ مخالفدر . انسان بری و معصوم اولہرق دنیاہ کلور . عقلی حقیلہ قولانیسہ ہم معتقد اولور ، ہمدہ خلوق . والحاصل دین خدا عقل و حکمت ایلہ برلکدہ نوع بشری حیوانیت و وحشتدن قورتاروب اونی علویت اخلاقہ مظہر ایدیور .

ہیئت ناشرۃ اسلامیہ دیگر طرفدن انکلز وامریقان موحدلری دہ ارشادہ غیرت ایتمکدہ در . بونلر ہر نہ قدر تثلیثہ ، عیساک الوہیتہ ایناعارلرسدہ ، ینہ برطاقم اعتیادات عیسویہ دن ، اعتقادات یاطلہ دن فارغ اولہ ماشلددر . حالا مسیح ک « سرور کائنات » و خاتم انبیاء اولدیغنی ظن ایتمکدہ درلر . سوکرا کتب مقدسہ نک بعض اقسامندہ اینانیرلر . یالکز انکلتزدہ ایکی میلیون متجاوز موحدین خرسنیانیہ موجوددر . بونلر غایت منور و خلوق آدملر اولدقلری جہتلہ اورالردہ حقایق اسلامیہ نک نشر و تجاہی بونلرک عقیدہ لری اوزرندہ یک مہم تبدلات ایقاع ایدہ جکنہ شبہم یوقدر .

بریتانیا آطلہ لرندہ دین مین اسلامی فی سبیل اللہ نشرہ چالیشان بو محترم ہیئت اسلامیہ نک شودیندارانہ و خدا پسندانہ خدمتیلریدن بوتون مسلمانلق عالمی مستدار و متخرددر . مجاہدینک موفقیاتی بوتون مسلمان قارداشلرملہ برابر جناب حقدن نصیر و نیاز ایدرم .

عبدالاحد داود

ہم رمضانہ شریفی ، ہم عید ملی فی انوارہ دینہ تبریک ایدرز .

« توسیع طباعت » مطبعہ سی
ع . اشرف اویب